

היה קשה, אבל התגברתי על שטראוס

בגיל 65, לאחר שנפרדה מהמעורבות האינטנסיבית בחברה לתוכה נולדה, מתפנה רעיה שטראוס לבחון את חייה * בראיון ראשון היא משחזרת את ילדותה במשפחה ייקית נוקשה, מתארת את היחסים המיוחדים עם אחיה מיכאל, כועסת על היחס של הישראלים לעשירים ומספרת על שיחה לילית מעניינת שהיתה לה עם שלי יחימוביץ' * ויש לה גם כמה מלים אופטימיות להגיד לכולנו < **נווית זומר**

אותו בניתוח בבית החולים רמב"ם בחיפה. נסעתי עם אבא, ודחו את התור שלי וחיכינו וחיכינו. לאבא לא היתה סבלנות, והוא לקח אותי בחזרה הביתה, לנהריה. פתאום אלה ז"ל, שהיתה אז חברה של מיכאל ולימים אשתו הראשונה, והיתה אז אחות בבית החולים, צילצלה ושאלה איפה אנחנו. אבא כבר היה עסוק, אז הוא שלח אותי לבד באוטובוס לחיפה, ואישפוזתי את עצמי. זה היה ניתוח מסובך, שלקח שלוש שעות, ואני זוכרת שהקאתי כשהתעוררתי והרגשתי רע. אלה באה לשבת על ידי בליה, וחשבתי למה אמא או אבא שלי לא לידי.

"האמת היא שהם גם לא הכירו את המורה שלי בעממי. הם לא היו מעורבים בכלום. אני ומיכאל גדלנו לבר, אחד עם השני. הוא שמר עלי. במושגים של היום הם היו נחשבים הורים איומים. הייתי פעם חודש במחנה קיץ והם ככלל לא ידעו

בעבר בשטראוס, פרש ללימודים גבוהים בשיקאגו. עם זאת, ילדיה של רעיה הם עדיין בעלי מניות בשטראוס-עלית, ואותה עצמה מייצגת כיום בדירקטוריון רוג'י חימוביץ', מנהלת חברת ההשקעות הפרטית של רעיה ומיכאל. בראיון ראשון לאחר הפרידה משטראוס, כשהמשבר והכאב כבר מאחור, מספרת רעיה על הילדות המסובכת במשפחת שטראוס, הפרידה מהחברה, החזון לעתיד והעשייה בימים אלה.

הילדות:

"במושגים של היום הם היו נחשבים הורים איומים"

סיפרת לי שבילדותך לחורים לא היה זמן אליכם, ואפילו לניתוח בבית חולים בחיפה נסעתי לבדך.

"הייתי בת 13 והיה לי גידול ביד, שהיה חשש שיתפתח לגידול סרטני. הייתי צריכה להסיר

הומניים-חברתיים (כמו העסקת עובדים זרים, קטינים, רמות שכר, יחסי עובד-מעביד, תרומה לקהילה וכו'), שטראוס – ביוזמת רעיה – כבר הוציאה אחד.

לפני כשנה נאלצה הנשמה להיפרד מהגוף. רעיה התנגדה למיזוג שטראוס ועלית, שיוזמה בתו של מיכאל, עפרה שטראוס. רעיה הודיעה על ניתוקה מכל מעורבות בחברה ומכירת מחצית ממניותיה. בקרב בין עפרה, בת הרור השלישי, לבין רעיה, שרצתה לשמר את רוחה המסורתית של מחלבת שטראוס, ניצחה עפרה. תדמית המשפחה המאוחרת נופצה.

רעיה היתה זו שיוזמה והקימה את "המועצה המשפחתית" של שטראוס, שנועדה לתת לשטראוסים כלים להתמודד עם ניהול עסק משפחתי. היא גם זו שהחליטה שבשטראוס מורל 2005 אין לה מקום ורצון להמשיך. גם בתה נאוה, בעלת רשת חנויות "צעצועים חצי חיים", מכרה את כל חלקה בשטראוס-עלית, ובנה גילי, שעבר

אם רעיה שטראוס (בן דרור), אחותו הקטנה של מיכאל שטראוס, היתה בשינות ה-20 לחייה, היו אומרים עליה שהיא "מוארת". אלא ששטראוס כבר בת 65, בעלת המניות השנייה בגודלה בקונצרן שטראוס-עלית, אחת הנשים העשירות בארץ. רכושה מוערך בלמעלה מ-100 מיליון דולר, כך שלצד הרוחניות והתמימות קיימת גם אשת עסקים מיומנת.

כשהיא יושבת לראיון בקומת הגג של הפנטהאוז שלה בתל-אביב, לא רחוק מהים, היא מדברת בלהט על שטראוס ועל החזון שלה, להוביל ולחולל מציאות שמשלבת בין העולם הרוחני והתומרי. היא באמת קורנת ויש לה אור אמיתי בעיניים. לא סתם קראו לה "הנשמה של שטראוס". מיכאל, אחיה, אומנם היה כל השנים בפרונט, אבל היא זו שדאגה לרוח הדברים בחברה, למסורת. כשאף אחד בארץ עוד לא ידע מה זה ד"ח חברתי, הבודק את החברה לפי ערכים

© 2005 by Yotam Katz

מגיע לי ?

האם המעביד רשאי להורות לי לכבות את הטלפון הסלולרי בשעות העבודה?

שאלות ותשובות על זכויות עובדים, בשיתוף אורה וייס מעמותת קו לעובד

? האם מותר למעביד לא לשלם משכורת בזמן, והאם תשלום באיחור של חודשיים מחייב אותו לשלם לנו תוספת?

ורד

המעביד חייב לשלם את המשכורת החדרית מיד עם תום חודש העבודה. אם המשכורת לא שר למה עד ליום התשיעי בחודש, השכר נחשב "שכר מולן". לדוגמה, שכר חודש ינואר נחשב "שכר מולן" אם לא שולם עד 9 בפברואר. על שכר מולן מגיע "פיצוי הלנת שכר", שהחשוב שלו הוא על-פי אחת משתי האפשרויות הבאות (הגבוהה מביניהן): א. 20% מהשכר המולן על שבע האחרונות הראשונות, ו-10% תוספת בעד כל שבוע או חלק משבוע שלאחריו. ב. הפרשי הצמדה על כל תקופת הפיגור, בתוספת 20% לחודש.

חשוב לדעת שהזכות לפיצוי הלנת שכר מתיי שנת תוך שנה מהיום שבו השכר הולן (אם העובד לא קיבל את השכר), או תוך 60 ימים מהיום שבו העובד קיבל את השכר שהולן - לפי התאריך המוקדם יותר.

במקרה שלך, כיוון שקיבלת את השכר בחודש שיים פיגור, את יכולה להגיש תביעה עד 60 ימים לאחר המועד שבו קיבלת את השכר. בית הדין רשאי להאריך את התקופה של 60 ימים ל-90 ימים. כדאי שכל העובדים שנפגעו יתארגנו ויגישו את התביעה יחדיו.

כדאי לדעת: על-פי החוק אסור למעביד לפגוע בשכר של עובד, בקידום בעבודה, בתנאי עבודתו, וכן אסור לו לפטר את העובד, בגלל תביעה שהגיש על הלנת שכר.

? האם מעבידי רשאי להורות לי לכבות את הטלפון הסלולרי הפרטי שלי בשעות העבודה? מדובר בטלפון שאני משלם מכיסו והוא פועל במצב רטט.

א' א

בזמן העבודה זמנו של העובד צריך להיות מוקדש לעבודה. על כך הוא מקבל משכורת. לכן המעביד רשאי להורות לעובדים שלא לשוחח שירות פרטיות בזמן העבודה, ולא משנה מאיזה מכשיר הם מבצעים את השיחות. יש להניח שמעביד סביר אינו מונע מעובדיו לענות לטלפון במקרים שאינם סובלים ריחוי.

? עברתי חמש שנים בחברה. לפני כחודש שיים היא נמכרה לחברה אחרת ללא ידיעתי. בתלוש המשכורת האחרון צוין שתחילת עבודתי היתה לפני חודשיים, והוותק הוא חמש שנים. האם אני זכאי לקבל את כל הזכויות שניצברו בחברה הקודמת, כולל פיצויים?

בית הדין לעבודה קבע כי שינוי בעלות, בש"ע שהעובד אינו מסכים להמשיך לעבוד אצל המעביד החדש, מהווה מצב שבו אין לדרוש מהעובד שימשיך בעבודתו, והוא רשאי להתפטר ולהיות זכאי לפיצויי פיטורים (אם עבר מעל שנה). במקרה שלך, אם אינך מסכים לעבוד בחברה החדשה ותחליט להתפטר, תהיה זכאי לפיצויי פיטורים. אם תחליט להמשיך לעבוד בחברה החדשה, אינך זכאי לפיצויי פיטורים. במקרה זה, תהיה זכאי לקבל מהמעביד החדש את זכויותיך (רמי הבראה, חור פשה, פיצויי פיטורים), על-פי הוותק במקום העבודה (ולא רק הוותק בחברה החדשה).

המידע ניתן באופן כללי ואינו בא להחליף ייעוץ משפטי. שאלות למדור אפשר לשלוח בפקס: 03-6082392, או באי-מייל: mamon@yedioth.co.il כתובת האינטרנט של קו לעובד: www.kavlaoved.org.il

מימין לשמאל: ארז ויגודן, מנכ"ל עליטרסטרואוס, עפרה מיכאל ורעה שטרואוס, לא הסכמתי למיזוג כי חשבתי שצריך לשמור על האופי המשפחתי" צילום: חן מיקא

שהם רוצים. בשטרואוס תמיד ידענו שאנחנו היים מהלקוחות שלנו. תמיד הלכנו על כשרות, כיברנו כל דרישה של הלקוח, אף פעם לא העזנו להגיד שום דבר.

תעשיין שחי מהצרכנים שלו, אין לו אפילו זכות לחשוב עליהם כמונחים של סרטן. הם אנשים עם אמונות משלהם, שיש לכבד. אני לא צריכה להסכים איתם, יש להם זכות לחשיבה שונה משלי. אני בעד חיבורים. מה זה חיבורים? זה לא להגיד "תהיו כמוני". זה לא חיבור, זו שתלטנות."

רוחניות:

"מי שכבר נשאר איתנו לא צחק על שום דבר"

את הקמת בארין את ארגון פיזיקל אימורטל מיליטי, המאמין בחיי נצח. הוא עדיין פעיל? כן, אבל זה כבר לא המרכז שלי. היום אני חושבת שזה היה שדה האמונים שלי, כי שם היה לגיטימי להגיד כל דבר, מי שכבר נשאר איתנו לא צחק על שום דבר. מה זה פיזיקל אימורטל מיליטי? לחיות בסביבה שהמוות אינו הכרחי בה. הרצון לבלתי אפשרי, ללא נודע. המטרה היא לפרוץ את הגבולות, את הפרדיגמות שאנחנו שרויים בהן. פרדיגמה זה סך כל התפיסות שלנו, ואנחנו חייבים איזשהם עוגנים. ככה אנחנו מתנהלים בתור בני אדם, אבל זה גם אוטם אותנו.

"כך הייתי בחיי הנישואים הראשונים שלי. לא ידעתי שהוא בוגד, את לא שומעת ולא רואה כי את לא מוכנה שמהו יפריע לך. לכן רואים כיום הורים שלא יודעים שהילדים בסמים או גונבים. הילד מביא ציונים טובים, אומר יפה שלום, ואת רוצה להאמין שהכל בסדר. כשרונות אמרת לי 'אוי, אני כבר סגילית', אני אמרת לה 'אל תגיד כי בסוף תאמיני'. כשאתה אומר 'אוי, אני כבר זקן וחולה', אלו נבואות שיגשימו את עצמן. עדיף להגיד 'אני אחייה, אני לא אמות'. ברגע שנשברה הפרדיגמה הגדולה של חיי הנישואים שלי התפרקתי, ומאז אני אחרת. גם לחשוב שרק שטרואוס זה מרכז החיים זו פרדיגמה ששברתי. הכל יותר גמיש אצלי. האימורטל מיליטי זה החשק קודם לחיות, להתחבר לחשק לחיות."

בגלל זה את מנהלת סדר יום עמוס כל כך בפעילויות? חשבתי שאחרי הפרישה תשחקי גולף ותנחחי.

"השליחות והחזון שלי הם לשרת את השמחה והאחדות שבין העולמות, ואיחוד כל המימדים לשלם הגדול מסך חלקיו. להיות מוכנה בכל רגע לראות את הבלתי אפשרי כאפשרי, לחולל מציאות שמשלבת בין המימד הגשמי והרוחני וליצור שפה אחת, משותפת, המאחדת ומאפשרת הרמוניה ואיכות חיים במדינת ישראל. בשבת הקרובה, למשל, אני נוסעת לחודשיים לארצות הברית, לסידור בקהילות היהודיות מטעם 'שותפות 2000' של הסוכנות היהודית, יחד עם הרב ניר בן-ארצי שמדבר על אחרות ישראל."

מתי יש לך זמן לנכדים?

"אין לי מספיק. קיבלתי החלטה שאי אפשר לעשות הכל. בגרמניה היה לנו כבית פתגם, 'תעשה מה שאתה רוצה לעשות, אנשים יברו בכל מקרה'. זה הולך איתי. אני צריכה קודם כל להיות נאמנה לעצמי. אני יודעת שאני לא סבתא טובה, שהולכת לכל חגיגה בבית הספר או מגיעה כשהילד חולה. אחרת לא היתי יכולה לעשות את כל שאר הפעילויות. האמת שהנכדים שלי לא אוהבים שאני אומרת את זה, הם נורא גאים בי. אני כן חושבת שאתה לא יכול לעשות למען כל העולם ולא למשפחה שלך. אני משתדלת."

את מאושרת?

"הכי מאושרת בחיים שלי. אני לא חושבת שזה קשור לשטרואוס, אם אני שם או לא. זה קשור לגיל, למודעות, אתה לומד לנהל את החיים שלך ולא להיות כל הזמן פגיע לכולם. היום אני יודעת להתמודד טוב יותר. יש לי אמונה עצומה במדינה ובחברה שלנו, שנצליח. אני נהנית מהעשייה, מהאנשים הטובים שאני פוגשת. ההורים שלי לא באו לארץ ישראל כדי שאני אוותר עליה, הם באו בלי כלום. הם עבדו קשה, היו להם פרות והם הצליחו. נו, אז אני צריכה להתנצל על זה?"

חובה לשלב בעסקים גם מנהיגים רוחניים, ולא רק מנהיגים שרואים את השורה התחתונה. עסקים ומנהלים לעשות כסף רק לשם כסף, הארגונים שלהם לא ישרדו. המטרה שלי היא לייצר מקומות עבודה במשק. אציע לארגונים הרוצים לקבל את כספי להכניס לצד הפעולות העיסוקיות שלהם גם אהבה. אני לא פילנתרופית, אני אשת עסקים, אבל אני מאמינה שברוך הזאת אתה מקבל אנשים טובים, שומר עליהם ומשיג את נאמנותם המוחלטת לארגון. עסק שאשקיע בו יצטרך לזרום עם הגישה שלי. אי-קיו לבר לא מספיק לי. אני מחפשת אצל השותפים והמנהלים שלי גם אינטליגנציה רגשית ורוחניות. אני רוצה אנשים

ומרגרינה. אצלנו תמיד היו פורצלן ושמת, ואנשים לא ידעו שהרבה פעמים היינו על סף פשיטת רגל.

"אחת הטראומות שנשארו למיכאל היא מהפעם שהוא הלך עם אמא לבקש הלוואה מבנק לאומי ולא רצו לתת לה, והוא ראה אותה בוכה. אבל אנשים רואים רק את החיצוניות. רואים את שרי אריסון על היאכטה, אבל לא רואים כמה זה לא פשוט. יש קינאה, גירושים, ילדים. כשאת עשירה זה לא פשוט שיהיו לך חברי אמת. כולם רוצים ממך משהו."

אפרופו שרי אריסון, במוך גם היא ניסתה לדבר על רוחניות, וכתה לבו.

אני מיוחדת איתה היא ציונית גדולה, והתודמת הכי גדולה למדינה. אני חושבת שאנחנו

כל מעלליה

רשימת העיסוקים של רעה שטרואוס

שטרואוס פעילה כ-18 ארגונים חברתיים וציבוריים שונים. מספר דוגמאות: היא יו"ר אגודת הידידים של אוניברסיטת בן-גוריון; פעילה בארגון "מעלה", המחבר עסקים עם פעילות למען הקהילה; נשיאת "שותפות ישראל 2000" בנהריה; חברת נשיאות "ישראל יפה"; חברת דירקטוריון קרן "בית השאנטי"; יושבת בחבר הנאמנים של בית לוחמי הגיטאות; יו"ר חבר הנאמנים של הפורום הישראלי למניעת מחלות לב; נשיאת אגודת "זימים צעירים - גליל מערבי"; חברת לשכת המסחר ישראל-גרמניה; פעילה בק.ו.ב.י, עמותה לבית בטוח; פעילה בעמותת "תל-מי גאולת עם ישראל"; פעילה ב"אחר", חינוך למצוינות לבני נוער בפריפריה, ומוכילת תנ"ך עת "פיזיקל אימורטל מיליטי" בישראל.

עם ערכים. מי שאין לו חלום, מי שלא מוכן ליפול, אני לא ארצה להשקיע בו. הדברים שמרגשים אותי הם רעב, צמא, נכונות להשקיע, מחויבות, חזון משותף וציונות."

את מאוד פעילה בארגונים חברתיים. קראת את הביקורת של יוסי רוזן, מנכ"ל החברה לישראל, על הקונטרולים המפוארים שעושים למען הנוקמים?

"אני מאוד אוהבת אותו, אבל הרמתי לו טלפון אחרי הכתבה - לא הספמתי עם דעתי שצריך לתרום רק לנוקמים באמת, ולא לתיאטרון. בקשר לאירועים הנוצצים - מסתבר שאנשים אוהבים את המינגלינג. אני אגיד לך את האמת: עשיתי אירוע למען בית השאנטי ביפו, אירוע פשוט, עם סנדוויצ'ים, ואנשים כמעט לא תרמו. עשיתי אירוע אחר, יותר מפואר, ואירחתי כמו שאני מארחת חברים שלי - ונתנו יותר. זו המציאות."

מה דעתך על אריק רייכמן, מנכ"ל תנובה, שהביע את דעתו האישית נגד המתנחלים והסתבך איתם?

"אני חושבת שאין לו זכות, כמנכ"ל של חברה מסחרית, להגיד דברים כאלה על לקוחות. צריך להסתכל על מרד המתנחלים נגד תנובה כמחאה של הלקוחות. מנהלים לא מבינים את זה, הם חושבים שאם הם מונפול הם יכולים להגיד מה

לא יודעים לכבד את השונה. זה תיק רציני לרשת בכת אחת הון כמו שהיא ירשה, וייתכן שהיא עוד לא היתה בשלה לזה נפשית. אני כבר מבוגרת ולמרותי לא להיפגע, ומיכאל כיסה עלי רוב השנים, אבל זה לחץ. כולם רוצים רק את הכסף שלך ולא רואים אותך.

"אנשים לא מבינים כמה זה לא פשוט להיות נורא עשיר. היא התכוונה לטוב והלוואי שזו עוד הרבה כמותה. אנחנו צריכים אנשים כמו אריסון ואנשים כמו ההורים שלי, זימים וציוניים."

עסקים וקהילה:

"מסתבר שאנשים אוהבים את המינגלינג"

הצחצח את מחפשת השקעות חדשות בתעשייה. באיזה סוג של עסקים?

"יש לנו הסכם במשפחה שאף אחד מאיתנו לא ישקיע בתחום המזון. רק שטרואוס-עלית רשאית לבצע השקעות בתחום זה, אבל היא לא יכולה לבצע השקעות בתחומים אחרים - ואנחנו רשאים. אני אשקיע רק במקומות עם אהבה. אני לא מתלהבת מבחורים צעירים, בוגרי מינהל עסקים. אני רואה את היהירה שלהם וזה לא מרשים אותי. בעידן של היום